

Nr 161

Utlåtande i anledning av väckt motion angående utredning av frågan om statsbidrag åt Svenska sjukhemmet i Paris.

(3:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Johanson* i Västervik *m. fl.* väckt motion (II: 401) har hemställts, att riksdagen måtte uppdraga åt Kungl. Maj:t att låta utreda frågan om statsbidrag åt Svenska sjukhemmet i Paris.

Till stöd för sitt yrkande har motionärerna anfört följande.

Svenska sjukhemmet i Paris, som närmast sorterar under svenska församlingen, har alltsedan tillkomsten uteslutande varit hänvisat till kollektmedel och frivilliga gåvor för verksamhetens finansiering. Jämsides med sjukhemmet administreras också ett ålderdomshem, där svenskfödda parisare, som under större delen av sitt liv vistats i världsstaden och praktiskt taget förlorat alla kontakter med hemlandet, beretts en relativt tryggad tillvaro som pensionärer.

Personalen är uteslutande svensk och rekryteras ur kretsar, som låter egna löneanspråk stå tillbaka för viljan att hjälpa och bistå sämre lottade landsmän i världsstaden.

Otaliga basarer och auktioner på skänkta gåvor har måst arrangeras under årens lopp och skulle ändå inte på långa vägar varit till fyllest för att hålla verksamheten i gång, därest inte direkta hänvändelser till i Paris verksamma svenska industrimän mötts med förståelse.

De senaste årens ökade resemöjligheter har ytterligare framhävt betydelsen och värdet av denna svenska humanitära institution. Inte minst personalen på svenska konsulatet i Paris vitsordar detta. I mer än ett fall har det svenska sjukhemmet kommit att framstå som ett oundgängligt komplement till de rent administrativa och konsulära institutionerna.

Svensk humanitet och svensk beredvillighet att hjälpa nationer och människor, som drabbats av nöd och umbäranden, är omvittnade. Därför synes det också vara på sin plats att uppmärksamma det behov av finansiellt stöd som det svenska sjukhemmet i Paris representerar.

Över motionen har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *medicinalstyrelsen* avgivit yttrande, vilket bifogas detta utlåtande (*Bilaga*).

Utskottet. Såsom motionärerna framhållit och *medicinalstyrelsen* understrukit torde det svenska sjukhemmet i Paris utföra ett värdefullt arbete med tyngdpunkt på socialvårdens område. Utskottet anser i likhet med *medicinalstyrelsen* att man i rådande läge bör iakttaga sträng återhållsamhet då det gäller att vidga kretsen av sådana och liknande statsbidragsberätti-

gade institutioner, varom här är fråga. Dylik bidragsgivning bör övervägas endast då skäl av särskild styrka kan åberopas därför. De i förevarande motion anförda skälen synes inte utskottet vara av sådan styrka; fastner talar den av medicinalstyrelsen angivna principen, att varje land skall svara för erforderlig omvårdnad av dem som upphåller sig inom dess gränser oavsett nationalitet, mot att statsbidrag skulle beviljas. På grund härav och då det inte synes uteslutet, att sjukhemmets ekonomi skulle kunna balanseras, därest resurserna utnyttjades i ungefär den utsträckning som sker vid motsvarande anstalter i Sverige, kan utskottet inte tillstyrka yrkandet i motionen.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,
att motionen II: 401 icke må föranleda någon riksdagens
åtgärd.

Stockholm den 8 november 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 163.

Bilaga

Till Riksdagens statsutskott.

Genom beslut den 24 februari 1955 har Kungl. Maj:t anbefallt medicinalstyrelsen att till riksdagens statsutskott inkomma med av utskottet begärt yttrande över en inom andra kammaren vid årets riksdag väckt motion (nr 401) angående utredning av frågan om statsbidrag åt Svenska sjukhemmet i Paris.

Till åttlydnad härav får medicinalstyrelsen, som inhämtat redogörelse över verksamheten vid ifrågavarande hem från svenska konsulatet i Paris, med överlämnande av handlingarna i ärendet anföra följande.

Av den införskaffade redogörelsen framgår bland annat att Svenska sjuk- och ålderdomshemmet i La Garenne-Colombes, Seine, sorterar under kyrkorådet i svenska Sofiaförsamlingen i Paris. Av praktiska skäl har för hemmet tillsatts en särskild styrelse, vars ledamöter emellertid utgöras av kyrkorådets samtliga ledamöter. Hemmets byggande och dess inredning har finansierats genom basarer, gåvor av olika svenska företag, Röda korset, Utlandssvenskarnas förening, kollekt i hemlandets kyrkor m. m.

Till hemmet äro knutna tre franska läkare och en apotekare. Den fast anställda personalen, som till övervägande delen är svensk, utgöres av en husmoder, en sjuksköterska, en hemsyster, ett biträde på sjukavdelningen, en kokerska, ett biträde som är ersättare för både biträdet på sjukavdelningen och i köket, ett biträde med nattjänst samt en befattningshavare för skötandet av hemmets tvätt.

Verksamheten, som sedan 1938 bedrivs i egen fastighet, omfattar *dels* en sjukavdelning med 14 vårdplatser, *dels ock* en ålderdomsavdelning med 10 sängplatser.

År 1953 har på sjukavdelningen vårdats 65 sjuka under 1 715 vård dagar och 7 socialvårdsfall under 77 dagar samt bott 31 inackorderingar under 495 dagar, d. v. s. ett klientel av 103 personer har vistats på avdelningen under sammanlagt 2 287 dagar. Motsvarande tal för år 1954 äro: 46 sjuka under 1 195 vård dagar, 3 socialvårdsfall under 8 vård dagar och 25 inackorderingar under 157 dagar, d. v. s. ett klientel av 74 personer under sammanlagt 1 360 dagar. Inackorderingarna ha förutom personer i behov av vila bland andra utgjorts av anhöriga och sällskap till sjuka samt småbarn, vars mödrar varit sjuka. På sjukavdelningen ha också under år 1954 utförts 61 behandlingar på utifrån kommande patienter. Behandlingarna ha bestått av läkarundersökningar, injektioner, vaccineringar, omläggningar, m. m.

Sjukvårdande verksamhet har även bedrivits utanför sjukavdelningen. Sålunda avlades under år 1953 231 sjukbesök och under år 1954 70 sådana besök. Vidare har per telefon rådgivning åt sjuka, hänvisning till läkare m. m. ägt rum.

På ålderdomsavdelningen ha under år 1953 vårdats 13 personer under sammanlagt 3 057 dagar och under år 1954 11 personer under sammanlagt 3 485 dagar.

Under år 1954 uppgingo utgifterna för Svenska sjuk- och ålderdomshemmet till 7 216 045 francs, medan inkomsterna stannade vid 5 089 477 francs. Inkomsterna ha huvudsakligen bestått av avgifter från sjuka, som haft medel att betala, samt från icke helt obemedlade på ålderdomsavdel-

ningen, som åtnjutit socialunderstöd, mindre pension eller livränta. De helt obemedlade ha beretts kostnadsfri vård. Det sålunda uppkomna underskottet om 2 126 568 francs har täckts av frivilliga bidrag från svenska företag och enskilda samt av vid en kyrkobasar influtna medel.

Ålderdomsavdelningen vid hemmet synes ha varit så gott som fullbelagd under år 1954, medan sjukavdelningen däremot endast varit belagd med i medeltal tre patienter per dag. Som ovan nämnts är vårdplatsantalet på denna avdelning 14. Dagkostnaden för sjuk- och ålderdomshemmet har under år 1954 varit cirka 22 kronor 50 öre. Med ledning härav kan samma kostnad vid full beläggning å båda avdelningarna uppskattas till 16—18 kronor.

Det för år 1954 redovisade underskottet på verksamheten, vilket uppgår till i runt tal 32 000 kronor, har tydligen uppstått på grund av den ringa beläggningen på hemmets sjukavdelning.

Av vad medicinalstyrelsen sålunda inhämtat har styrelsen bibragts uppfattningen, att det svenska sjukhemmet utför ett värdefullt arbete med tyngdpunkt på socialvårdens område. Rent principiellt vill styrelsen dock ifrågasätta, om icke den vedertagna principen, att varje land skall svara för erforderlig omvårdnad av dem som uppehålla sig inom dess gränser oavsett nationalitet, alltjämt i första hand bör fasthållas. Ur praktisk synpunkt tillkommer den tidigare berörda omständigheten, att det icke synes uteslutet, att sjukhemmets ekonomi, därest resurserna utnyttjades i ungefär den utsträckning som sker vid motsvarande anstalter i Sverige, skulle kunna balanseras.

Med hänsyn till det anförda finner sig medicinalstyrelsen, som anser det önskvärt, att den enskilda beredvilligheten att hjälpa även i fortsättningen utnyttjas för hemmets räkning, icke kunna tillstyrka motionen.

I handläggningen av detta ärende ha deltagit generaldirektören Engel, överdirektören Björkquist, medicinalrådet von Zweigbergk, föredragande, och t. f. byråchefen Philipson.

Stockholm den 8 september 1955

ARTHUR ENGEL

O. v. ZWEIGBERGK

/ Svante Malm